

RIOLVERVANGING EN GRONDWATERSTIJGING AGNIESEBUURT: DE FEITEN OP EEN RIJ

Voorgeschiedenis

De gemeente presenteerde op 8 december 2016 plannen ter vergroening van de Agniesebuurt. Op deze avond bleek dat men de Agniesebuurt had gekozen voor een experiment (ondersteund met Europese subsidie) om de hele Agniesebuurt in fasen klimaatbestendig te maken. Een belangrijk aspect hierbij was het verhogen van de grondwaterstand en het introduceren van meer groen in de straten om hemelwater op een natuurlijke wijze door planten te laten opnemen. Verontruste burgers vormden de Actiegroep Droge Voeten Agniese en gingen in gesprek met de gemeente en het waterschap. Twee vergaderingen met alle partijen volgden. Veel vragen bleven open. De gemeente lijkt vooralsnog de plannen door te zetten.

Wat behelzen de plannen van de gemeente

De plannen van de gemeente vormen een viertrapsraket:

1. Riolvervanging. De gemeente vervangt het riool in de straten. De riolering is oud en zou volgens de gemeente lekken. De gemeente stelt dat de grondwaterstand nu wordt verlaagd omdat het grondwater deels weglekt in het riool. Als gevolg van de nieuwe riolering zal het grondwaterpeil dus stijgen.
2. Grondwaterpeilstijging. De gemeente en het waterschap hebben besloten het grondwaterpeil hoe dan ook te laten stijgen. Dit houdt verband met het project om de waterbergingscapaciteit in het gebied te verhogen. Dit vormt een uitgangspunt binnen het experiment met klimaatbestendigheid. De gemeente en waterschap willen dit realiseren, niet via extra oppervlaktewater maar door opslag van hemelwater in de bodem. Dit is een beleidskeuze, en niet noodzakelijkerwijs het gevolg van riolvervanging, zoals de gemeente en het waterschap stellen).
3. Waterdoorlatende bestrating en kleinschalige vergroening. De gemeente wil waterdoorlatende bestrating in de gehele openbare ruimte van de Agniesebuurt introduceren en op kleine schaal vergroenen. Er komen geen straatputten meer en het regenwater moeten tussen de straatstenen door de bodem inzakken en daar worden opgehouden. Gevolg hiervan is een verhoging van de grondwaterstand.
4. Afkoppelen hemelwaterafvoeren van gebouwen. De gemeente geeft aan dat zij burgers en de woningcorporatie wil enthousiasmeren in het afkoppelen van de regenpijpen (water van de daken) van het riool. Het opslaan van dit water zou in de binnenterreinen moeten plaatsvinden (regentonnen, vijvers in de tuin, etc.). De gemeente heeft hierbij een groen totaalbeeld voor ogen.

Risico's

De Actiegroep is niet tegen klimaatbestendigheid, maar maakt zich grote zorgen over de volgende punten:

1. Wateroverlast in de binnenterreinen. Door het stijgen van het grondwater is het mogelijk dat tuinen voor langere tijd onder water komen te staan en zompig worden.
2. Afsterven van bomen. De meeste bomen kunnen niet tegen het stijgen van grondwater boven de 20cm. De wortels sterven dan af en de bomen ook. De bomen op onze binnenterreinen en op straat lopen reëel gevaar dit experiment niet te overleven.
3. Natte souterrains en kelders. Door het stijgen van de grondwaterstand is de kans groot dat veel souterrains en kelders wateroverlast zullen krijgen. De ervaring hiermee in Rotterdam is groot.
4. Optrekkend vocht. Het ligt voor de hand dat stijgend grondwater resulteert in optrekkend vocht, klamme muren, schimmel en zwam en loskomend stucwerk.

Maaiveld en grondwaterstand: oude en nieuwe situatie

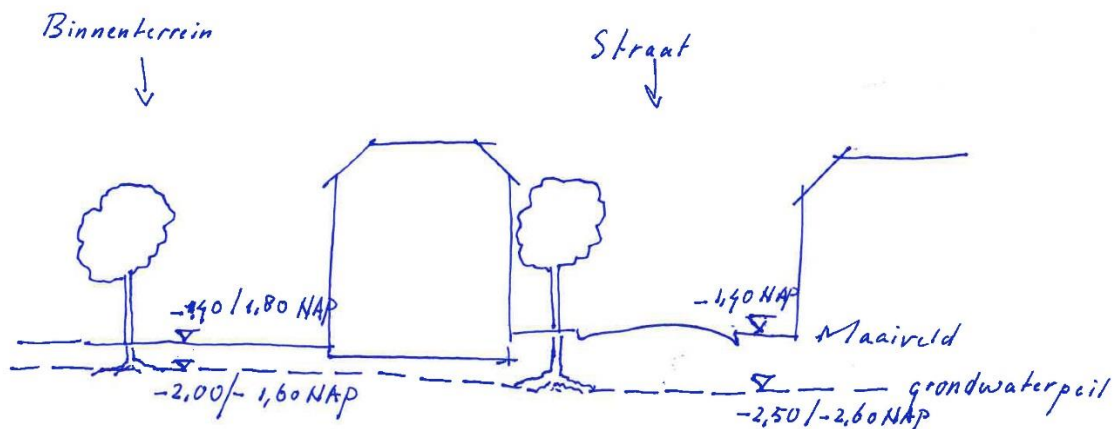
Huidige situatie

Het huidige straatniveau ligt globaal rond 1,40 mtr – N.A.P. (= minus 1,40 m ten opzichte van Nieuw Amsterdams Peil).

De huidige grondwaterstand bij de straten ligt rond 2,60mtr – N.A.P.

De huidige binnenterreinen hebben een wisselend 'maaiveldniveau' (= niveau van de tuinen). Het maaiveldniveau ligt globaal tussen 1,00 – N.A.P (Schiekade) en 1,80 – N.A.P (verder van Schiekade af). N.B. Het grondwaterpeil is niet gerelateerd aan de hoogte van het maaiveld, maar in principe aan het peil van de singels.

De grondwaterstand op de binnenterreinen waar wij gegevens over hebben ligt in de huidige situatie nu al zo'n 60 cm hoger dan op de straat: 2,00 mtr – N.A.P. Het is onbekend waar dat door komt, maar de afstand tot de drainerende rioleringsbuizen zou daar een rol in kunnen spelen.

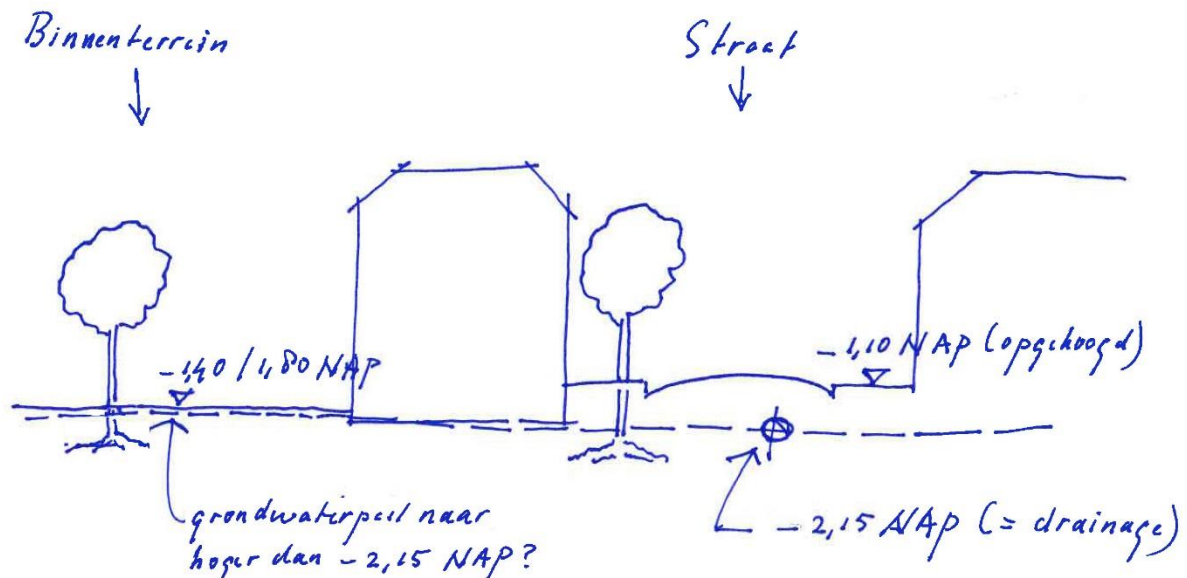
Bestaande Situatie

Situatie na maatregelen gemeente in combinatie met rioolvervanging

De toekomstige grondwaterstand wordt door de gemeente en het waterschap gesteld rond de 2,40 mtr – N.A.P. (het peil dat gedicteerd wordt door het peil van de singels). Dit is een stijging van 20cm t.o.v. het huidige grondwaterpeil.

Hier bovenop komt een stijging die veroorzaakt wordt door de waterdoorlatende bestrating. Dit kan oplopen tot 2,15 mtr – N.A.P in zeer natte perioden. Dit is totaal **een stijging van 45 cm** (van 2,60 mtr – N.A.P (huidig) naar 2,15 – N.A.P. (toekomstig). De gemeente houdt zelfs rekening met een maximale stijging van 0,5 meter! Deze 2,15 mtr – N.A.P. wordt gezekerd door de hoogte van de nieuwe drainagebuizen naast of boven de vernieuwde riolen. Deze is expliciet hoger neergelegd dan 2,40 mtr – N.A.P. (singelpeil) teneinde het hemelwater te kunnen bergen in de grond. Deze berging van water in de grond heeft niet alleen effect ter plaatse van de straat, maar ook op de binnenterreinen. Daar kan (alleen in zeer natte perioden?) gerekend worden op een stijging van maximaal 0,50 meter, maar dit zou in praktijk in natte perioden hoger kunnen uitpakken, omdat de grondwaterstanden in de binnenterreinen waar wij gegevens over hebben nu al hoger zijn dan die onder de straat en de afstand tot de drainage (in de straat) groot is. Binnenterreinen hebben immers vaak geen drainage.

Onze conclusie is dat onze eerder genoemde zorgen niet onterecht zijn.

Nieuwe Situatie

Consequenties van keuze gemeente

De gemeente schuift de (financiële) consequenties van haar keuze om het grondwaterpeil te verhogen voor de volle 100% naar de bewoners van de Agniesebuurt. Hulp bij het opvangen van de problemen die ontstaan wordt vooralsnog niet geboden, anders dan advisering. De gevolgen kunnen groot zijn:

- Woningwaardedaling t.g.v. natte souterrains en kelders, problemen met optrekkend vocht en sompige tuinen en kale binnenterreinen met dode bomen
- De noodzaak om eigen tuinen op te hogen (voorafgegaan door verwijderen van alle opstallen, verharding en groen). Het beste zijn dit zijn Dit betekent dat wanneer uw buurman/buurvrouw niet meedoet u grondkerende damwanden moet aanbrengen.
- Impregneren/waterdicht maken van souterrains en kelders
- Zelf drainage aanleggen in de binnenterreinen

Onze vraag aan de gemeente

- Rekening houden met onze grote zorgen bij de verdere planvorming en het uitvoeringsproces stopzetten totdat zaken nader ondergezocht zijn.
- Het vaststellen van een andere grondwaterstandhoogte dan het huidige voorstel zodat geen of zo min mogelijk schade aangedaan wordt aan bomen, tuinen, souterrain, kelders. Leg bijvoorbeeld die drainagebuis veel lager in de grond en garandeer zijn functioneren!
- Onderzoeken van alternatieven voor hemelwaterberging die geen invloed hebben op de grondwaterstand.